

## M A I M A G Y A R K Ö L T Ő K

BERKÓ SÁNDOR: NEM VAGY MAGADBAN

A holdat csak egy satnya fényszál  
himbálta a Duna felett.  
Almos szemekkel pislákkoltak  
túlhan a budai hegyek,  
szél is alig fűtt, mozdulatlan  
aludtak lenn a csillagok, —  
néztem, mily bután botladoznak  
rajtuk keresztül a habok.

Álltam a hídon egymagamban,  
unottan gyűrve kalapom,  
s oly mindegy volt, hogy azt, avagy  
a saját testemet dobom  
mélybe, midőn ott lenn, alattam,  
hirtelen megcsobbant a hab.  
Porszem? Kavic? Minő hatalmak  
gúnyolnak ki és játszanak

velem? Vagy... — furcsa tünemény —  
ismét csobbán és újra csend.  
S egyszerre, mintha minden sátán  
e csobbánáson át üzent  
volna felém, a szél megindul,  
hab habra kap, a csillagok  
riadt fényét égig dobálják  
a láncukat tépő habok,

surrán a titkos üzenet,  
csillagon, folyón, égen át,  
— óh gyáva lélek, gyatra hős,  
üdvözöld testvéred szavát!  
Nem vagy magadban, nézd, a híd  
alatt hány csobbánás izen.  
Kiálts te is és add tovább,  
felhőn, hegyen, erdőn, vizen,

a szót, mi itt huhog az éjben,  
szépítve szegénységedet.  
Álltam a hídon mozdulatlan,  
mint bűnére eszmélt gyerek,  
csak úgy, magamban ismételve  
a szél elhaló szavait,  
s, kiálts te is, motyogtam lágyan,  
csak épp, hogy mondjak valamit.

## BERKÓ SANDOR: SZÓ NÉLKÜL

Vedd a kezedbe fütykösöd,  
akaszd válladra tarisznyádat,  
akad helyedbe jobb, ha kell,  
ki őrizze e néma tájat.

Ereszd a szélnek juhaid,  
nótádra fülüik nem hegyezték,  
hadd őket, futkározzanak,  
a sziklák közt, mint kerge kecskék.

Indulj szó nélkül, ne bucsúzz  
sem égtől, sem az út porától,  
mint sértett gyermek a kapun,  
fordulj ki büszkén e világból.

Mit kaptál munkádért te itt?  
Kenyéren és szalonnán éltél,  
csendőr tört rád, ha este a  
pásztortűz mellett énekeltél.

Saját kutyád is megugat.  
Indulhatsz hát, öreg csavargó,  
nem mennek veled a hegyek,  
csak egy kíváncsi napraforgó

kémlél utánad s pár szakadt  
felhő versenyez lépteiddel, —  
ki is fúlnak és dühösen  
csapnak utánad ökleikkel.

Hallod? Mögötted a kaput  
most lakatolja be a gazda.  
Sebaj, a felgyúlt haragot  
még izzóbban olvaszd magadba,

átkozd meg álnok juhaid  
s e tájat, hol már nincs reménység,  
vissza se nézz, hisz jól tudom,  
hogy ide úgyis vissza térsz még.

## DARVAS SZILÁRD: ÉNEK AZ ÖRDÖGSZIGETEN

Daróc a frakk is, hogyha éget,  
apostolod is félrelépett,  
börtöntetőnk az égre mérjük,  
Uramisten, irgalmazz nekünk!

Csöpp tarka kedvünk meg ne rójjad.  
lázádstól lelkünk megójad,  
ha fojtott gőg tüzeben égünk,  
Uramisten, irgalmazz nekünk!

Lásd, öreink rugdalnak minket,  
röhögik szennyes ingeinket,  
ebeké már a büszkeségünk,  
Uramisten, irgalmazz nekünk!

Siralomvölgyed siralomházunk,  
mint vérebek, egymást vigyázzuk,  
s ha fáj a lét, egymásba tépünk,  
Uramisten, irgalmazz nekünk!

Mindennap másért jó a hóhér,  
egyként fizet a rossz s a jóért,  
csontos kezét te küldöd értünk,  
Uramisten, irgalmazz nekünk!

Rekedt hangunk füled ne sértse,  
a tébolyunk szived megértse,  
ne bíránk légy, de menedékünk,  
Uramisten, irgalmazz nekünk!

#### DARVAS SZILÁRD: ÖRÖK HEGYEK

S mikor itt lenn az Isten álma  
már vérben, könnyben megkopott,  
a szép, a jó, a szűzi föld  
az ég felé nyugtózkodott,  
megrázta testét s földrevágott  
embert, állatot, unt igát,  
az első büszke lázadókat  
hegyeknek hívja a világ.

Valamennyi az égbe indult,  
de sok a felhőkig sem ért,  
vott, aki már az indulásnál  
csendes, békés nyugvóra tért  
s a bágyadtfényű őszi napban  
szőlő terem az oldalán  
vagy lombos fái rejtékében  
szívet, ruhát megold a lány.

De voltak büszke, zord titánok,  
akiknek utja egyre nőtt,  
amíg az Isten álljt varancsolt  
s mindörökre megálltak ők,  
fent, a szivárvány közelében,  
ahol a bátrát béke várja  
s csendes estén a csillagokhoz  
átbeszélget a Himalája.

#### GEREBLYÉS LÁSZLÓ: IDEGENBEN

Egyszerre vesznénk s csúful, Nemzetem?  
itt, idegenben, hajszolódva,  
mintha ki sem tagadtál volna,  
szorongva leslek, Magyarország:  
megéred tiprott fünek sorsát?...

tested és testem,  
lelked és lelkem  
próbáit egyre sokszorozzák!

de tán agyam kihagy előbbre még,  
hisz sűrűn cikkan benne föl: elég!  
s fölöttem mennyezetek mállanak,  
az égre álmok s szitkok szállanak!

tested és testem,  
lelked és lelkem  
veszejt mégis: más-más pillanat?...

nem, mégse, Nemzetem!

akár a csóva, zsúptetőt harapva,  
nagyhirtelen, kiállsz a gátfalakra,  
— nem hajladoztál még Te kényre-kegyre, —  
belévakítasz villogó szemekbe!

tested és testem,  
lelked és lelkem:  
majd ekkor eszmél örök szerelemre!

egyszerre vívunk, s szépen, Nemzetem!

(Paris 1939 június)

**GEREBLYÉS LASZLÓ: FARSANG**

Egy pillanatra?... hogyne, megvidámit  
az álorcás, a pajkos St. Michel,  
oly üde, mint majálison egy kislány,  
inti, sugallja: most örülni kell.

Örülni most?... e vérhabos napokban?...  
bohóckodón a kandi téreken?...  
a szégyenpirt festékekkel eltakarni?...  
óh, szitkozódj csak dühtől részegen!

De ugyse értik... vagy csak rosszul értik,  
hiába volna szitkom francia,  
pedig, ha szórom, érettük is szórom,  
bár nem vagyok e földnek a fia.

S mormolom máris, dongom akaratlan;  
— rajtatok áll: fölzug-e, mint vihar —  
„Gebedne meg mind, sorra szomszúságtól,  
kinek a népek könnye jó ital,

kinek a nyelve csetten újra, látván  
a hős szabadság vérét csorgani!  
És temető a tetemét kivesse:  
porladjanak csak árván csontjai!”

(Paris 1939. III. 17)

## HOLLÓS KORVIN LAJOS: Ó, DE SZEGÉNY VOLTAM . . .

Ó, de szegény voltam  
világéletemben,  
sem Isten, sem ember  
nem szeretett engem.

Kerestem osztályban,  
fürkésztem barátban,  
reméltem asszonyban,  
s föl sosem találtam.

Anyám teje óta  
jó ízt nem éreztem.  
Durva szóval felelt,  
ha kit megkérdeztem.

Jajdultam Istenhez,  
mindig rá gondoltam,  
gyermeket, állatot  
ha megsimogattam.

Nyujtottam szívemet,  
mint Jézus a vérét,  
mindenütt kutattam  
szívbeli testvérét.

Ronda vagyok én tán,  
vagy sánta a lelkem?  
Miféle bűnöm van,  
hogy ezt érdemeltem?

Mért nem osztozhattam  
semmi örömeikben?  
Örömtelen Isten  
hozzád öregedtem.

HOLLÓS KORVIN LAJOS: HIÁBAVALÓ SZAVAK  
CATHERINEHEZ

Kis hollandi lány, jószagú jószág,  
csobogó tisztaság, ehető jószág,  
legyenek tiéd kopár kertemből  
ez utolsó rózsák.

Életem s világom ki úgy szerettem.  
életem s világom elveszítettem,  
utolsó öröm, utolsó fájdalom  
te vagy a szívemben.

Hiába mondom, tudom, nem érted,  
hús szemed mögött idegen fények  
kéklének. Talán észre sem veszed,  
ha meghalok érted.

Mit tudod te, hogy miféle cigány  
vagyok, idegen, balkáni zsigány,  
szomorú barbár... Hadd szeresselek,  
kicsi hollandi lány!

**HORVÁTH IMRE: RÉMÜLET**

*Iszonyú hang. Hanggá vált borzalom.  
Im, Ő üvölt: a megrettent számar,  
ki törtetve bozontos utakon  
megtorpant, — mert a tér viharra vár.*

*Szörnyedt hangja fülemben megmarad,  
igy, ahogy most utamon harsog át.  
Becsülöm őt, a bögő szamarat:  
ő hirdeti a rémület jogát.*

**HORVÁTH IMRE: NEKIK JOBB**

*Jobb a bénának, kinek rossz gerince  
e percben épp a halk műtőben roppan.  
Jobb, ki testére iszonytal tekintve  
senyved a gennyes lepratáborokban.*

*Jobb a vénnek, ki mindenkitől éhen  
pusztulhat el. Nincs inge, ágya, fája...  
Rabnak is jobb, ki bitóra ítélten  
az óráit már ujjain számlálja.*

*És annak is, ki koporsóban éled,  
érzi, betömi föld a szemét, száját —  
mert vélem s véled szörnyűbb is történhet  
Oly idő vár rám és oly idő vár rád.*

**HORVÁTH IMRE: HA EGYSZER HANGOD TÁMAD**

*Mint hid alatt háló áldott szegények,  
oly szegény légy. Vagy náluk is szegényebb.*

*Tiszta légy, mint a gyolcs, mit sebre kötnek.  
Légy oly szabad, mint a be nem kötött seb.*

*S oly igaz légy, — ha egyszer hangod támad,  
mint gyárszírénák szavában a bánat.*